

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

Ds. D. Chr. Overduin

23 augustus 1987

Catechismus zondag 1 vraag 1

Schriftlezing : Jesaja 52

Zingen : Psalm 119 : 41
29 : 6
119 : 25,28,29
146 : 3

De 1e Zondag.

VRAAG 1: Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?

ANTWOORD: Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers, Jezus Christus eigen ben, die met zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft, en alzo bewaart, dat zonder den wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet, waarom Hij mij ook door Zijn Heilige Geest van het eeuwige leven verzekert, en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

THEMA: TROOST

TROOST, daar denken wij niet altijd aan. En misschien dat we ook hopen dat we dat maar niet al te veel nodig zullen hebben.

Als je kind bent, jong bent, heb je vaak nog niet zo veel mee hoeven maken. Je hebt je vader en moeder nog, misschien je opa en oma nog wel en je broers en zusjes, je vrienden en vriendinnetjes. Dan klinkt dat woordje TROOST zó in je oren, alsof je het gevoel krijgt: wat moet ik daar nu mee?

Nu ja, als je moeder je nu een extra kus geeft als je verdrietig bent, of als de repetitie of het tentamen niet zo goed afgelopen is en als vader zegt: "Nu kind, de volgende keer beter", dan is dat natuurlijk fijn. Gelukkig als er dat is in dit leven. Als je bijvoorbeeld hard gevallen bent en moeder doet er een pleister op en geeft een extra kus op de zere plek, natuurlijk.

Maar zo geladen, zo ernstig, zoals de catechismus daar nu over spreekt: "wat is je enige TROOST in het leven en het sterven?" Dus niet alleen als je ziek wordt en niet meer beter kunt worden, maar ook als je nog een stapel boterhammen op kunt eten en als je nog touwtje kunt springen en verstoppertje speelt. Als je nog een lieve vader en moeder hebt en je hebt het naar je zin op school, je hebt elkaar nog en het gaat goed. Dan heb je toch eigenlijk geen TROOST nodig?

Dan kan ik me levendig indenken, dat die kinderen zeggen: nou dominee, TROOST? Nee, zo verdrietig voel ik me op het ogenblik niet. En waarom zou ik nu getroost moeten worden? Ja, ik kan me dat best indenken.

Je hebt zelfs grote mensen die, zo op het oog tenminste, - het valt vaak tegen, als je achter de schermen kijkt - nogal een gestroomlijnd leven hebben. Geen bijzondere dingen, geen erge ziekten, geen vrienden, bekenden of familieleden hebben verloren aan de kanker en al die dingen meer. Maatschappelijk gaat alles aardig en als er één sterft, dan gaat het ook nog goed, helemaal oud en op, en rustig. Allemaal niet zo van die ingrijpende dingen. Het lijkt wel of die mensen er helemaal niet aan toe komen in hun leven, om een antwoord te zoeken op: "wat is nu je TROOST?"

Dan zouden ze misschien zeggen: "mijn TROOST? Alles wat je ziet, mijn vrouw, mijn kinderen, ik heb een auto, ik heb een televisie, ik ben gelukkig goed gezond. We kunnen ons bewegen, financieel gezien!"

Is dat nu goed?

Nee, eigenlijk helemaal niet! Het is eigenlijk héél oppervlakkig. Dat een mens nu zó kan zijn, dat hij er helemaal niet aan toekomt om te zeggen: "heb je nu TROOST?". Hij heeft het niet nodig. En toch is het een stukje werkelijkheid waar we mee moeten rekenen.

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

Je komt het tegen bij dichters en bij wijsgeren, dat zoeken. Soms verborgen achter een stukje sarcasme, ironie. Dan kom je wel klachten tegen van: "ik ben ongelukkig".

De dichter Slauerhof kwam op zee en op het land en dan schrijft hij ergens:

"Ik heb geen rust.
Het enige is nog hout in het zand
de laatste reë
als ik in mijn kist lig begraven,
dat is alles, dáár moet het heen!

Daar ging hij ook zelf heen tenslotte, zo troosteloos, zo gedeprimeerd. Maar dat zijn dan ook vaak diep voelende geesten. En daar staan een heleboel mensen tegenover, waarvan je je afvraagt: komen wij wel tot de vraag van TROOST?

Hierin heb ik toch enige bewondering voor de Griekse wijsgeren. Het is de Bijbel niet, helemaal niet! Maar die mensen wisten het Evangelie niet. En wat hebben die mensen toch diep gedacht, geschreven en gesproken.

Wat zijn ze toch ver gekomen in het zoeken naar een antwoord op het leven. Een zoeken naar TROOST. Ze zijn er niet uitgekomen. Ze hebben tenslotte iets gekozen van: we kunnen het beste zó en zó denken, óf doen, maar een ander zei het weer anders.

Ik heb nog eens het einde van Socrates gelezen. Hij werd ten onrechte ter dood veroordeeld, maar hij stond daar zo frank en vrij dat het leek alsof het geen indruk op hem maakte: "Het is goed". En als zijn vrienden aandringen om te vluchten - die mogelijkheid was er wel, dat werd oogluikend toegestaan, of om de dood door de gifbeker nog een poosje uit te stellen - dan probeert hij ze te overtuigen: "Nee, zo moeten jullie niet denken, het is goed. Waarom moet ik bang zijn voor de dood? Als het een eeuwig slapen is, is dat dan niet goed? En als het een terugkeren naar de goden is, de rechtvaardige goden, is dat dan niet goed? Jullie moeten niet huilen, jullie moeten niet zo praten, ik heb niet voor niets de vrouwen weggestuurd, dat die nu huilen, maar jullie....!".

En hij nam heel rustig de gifbeker aan om hem leeg te drinken: "offer nog een haan aan Aesculepius".

Ook bij Cicero en Seneca lees je hoe ze gezocht hebben naar een zekere basis van aanvaarding van je lot, van je leven.

De één zegt: "Het is het best om als een man - manmoedig - de dingen van dit leven te nemen, maak je niet boos, wordt niet zo woedend, dat is dom, dat is niet wijs. Zoek in alles het beste, het goede, iets waarbij je overeind kunt blijven, in ramspoed en tegenspoed, hoe je je hoofd omhoog kunt houden. Als de zuilen - de stoa - je hoofd omhoog houden, je moet een man zijn, je moet groeien naar die volwassenheid, dat je je niet laat imponeren, dat je geestelijk zo groot wordt en zo sterk bent, dat je erboven verheven bent. Daarom moet je je door niets en niemand in laten palmen. Natuurlijk ben je een man, maar je moet je niet door je vrouw laten beheersen. Je moet je niet laten beheersen door je hartstochten, door je begeerten, door je drift. Je moet een persoon zijn, je moet erboven staan."

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

De Epicureënen bekijken het weer van de andere kant. Zij zeggen: "Niet dat het genieten de hoofdzaak is, het genieten is niet het einddoel, maar probeer in je leven, van wat je krijgt, wat je ontmoet, te genieten. De goede dingen van het leven - pluk de dag - , en dan maar hopen dat de goden uiteindelijk iets goeds voor ons beschikt hebben, of niet".

Een ander zegt: "Dan maar eeuwig verdoemd, dan in plaats van elke dag verdoemd te zijn. Elke dag verdoemd, dat is dat beheerst worden door dat knagende gevoel van onvrede en dat bewogen worden door allerlei gemoedsstemmingen, enzovoorts".

Je staat verbaast hoe wijs deze mensen geschreven hebben over allerlei menselijke dingen, die een mens zo bezig kunnen houden. Wat hebben deze mensen diep gedacht, wat hebben ze aan allerlei dingen hun aandacht gegeven.

En toch, bij alle bewondering, wat blijft er tenslotte toch een zwart gat over, waar je in kijkt. Wat blijft het tenslotte toch: jezelf helpen. Je eigen grootheid van ziel en karakter ontwikkelen. En ook toen kwam het grootste deel van de mensen niet zover. Dit waren mensen die niet anders deden dan filosoferen en wijze dingen zeggen. De één zei het nog wijzer dan de ander.

Maar als je het leest kunnen er ogenblikken zijn dat je zegt: "Wat is dat toch? Zij hebben niet geweten, niet gehoord, het antwoord, de TROOST!"

Er zijn mensen die het wèl hebben gehoord en ze hebben het aan de kant geschoven. Dat is nòg erger!

Als je geweten hebt van de God van alle vertroosting en je schuift alles aan de kant; dat is nog veel erger.

Bij die mensen zeg je: die wisten het evangelie niet. Het is wèl schuld, dat ze de rechte kennis van God hebben gemist, maar ze wisten het niet.

En dat er een gevoel kan zijn van: ach bij alle wijsheid, alle inzicht in de raadselen van het leven, is er niet één bij, die het op kan lossen". Ze wisten niet dat de Heere Jeruzalem TROOST, zoals we hebben horen lezen. Ze wisten niet: "TROOST, TROOST, Mijn volk, zal ulieder God zeggen, spreek naar het hart van Jeruzalem. Roept haar toe dat haar strijd vervuld is. Dat ze dubbel ontvangen heeft, voor al haar ongerechtigheden, van de hand des Heeren". Dat wisten ze niet.

Nu zitten er hier verschillende mensen met ieder zijn eigen levenservaring. De één weet het drommels goed, want hij heeft al héél wat meegemaakt in zijn leven aan verdriet en tegenheden. En hij weet heus wel hoe belangrijk het is, als er enige troost is. Maar die óók weet dat de troost vaak héél schraal is.

Wat de wijsgeren lang geleden schreven, die lijnen vind je terug bij de moderne dichters.

Maar dan weet je ook dat de troost schraal is van mensen: "Je moet maar zien op wat je nog hebt, wat je nog overhebt. Niet al te bedroefd zijn, hoor, je hebt toch dit en je hebt toch dat nog, je hebt nog een taak".

Wat is TROOST eigenlijk?

Dat is niet makkelijk om dat te zeggen.

Laten we er eens even vanuit gaan, dat de één meer in zijn leven heeft meegemaakt

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

dan de ander. Dat er mensen zijn die zeggen: "Het zegt mij allemaal niets, TROOST, op dit moment, een bakje troost zegt me meer".

Laten we ons eens een bont gezelschap van mensen voorstellen. Dan moeten we in de eerste plaats vaststellen, dat de deze man, deze Heidelberger, het vraagt om de zaak een beetje in beweging te krijgen. Dat kan hij zelf niet, maar hij weet, deze opsteller van de Catechismus, door de Heilige Geest en door het Woord, dat God bij hele wijze diepdenkers aan de deur komt en ook bij mensen die helemaal niet aan TROOST denken en hij weet dat God de vraag zó kan stellen dat je er niet meer los van komt. Dat je je toch af gaat vragen, op één of ander tijdstip in je leven: "Heb ik nu échte TROOST? Ik, bedroefd of oppervlakkig mens, heb ik nu échte TROOST?"

Daarom, wat is nu échte TROOST?

U zult zeggen: "Dat voel je".

Op de catechisatie leerden we: TROOST is een zeker goed, tegenover een groot kwaad. Dus tegenover het kwaad, dat is de zonde, de dood en alles wat daarmee samenhangt, staat dan zo'n groot goed, dat het het kwade overtreft.

Het woordje "TROOST" is oorspronkelijk van dezelfde stam als het woordje "TROUW". "TROUW-TROOST".

Het heeft zelfs iets te maken met een verbond dat gesloten kan worden. Wat betekent het woordje "TROUW" dan en daarin ook het woordje "TROOST"?

Wel, je bent aan het zinken, steeds dieper, voor je gevoel in een bodemloze put. Een put van vergankelijkheid, van verkeerdheid, van gemis, je doel niet bereiken, God missen, vervreemd van God, als een dwaalster in het koude heelal. En nu komt er iemand die een grond onder je voeten schuift, een bodem, dat je niet eeuwig door blijft zinken, in een bodem-loze put. Maar dat er iemand is, hoe diep je ook zou zinken, hoe ongelukkig en verloren je ook bent, je bent toch niet aan jezelf overgelaten. Je bent toch niet een dwalende ster in het koude heelal. Je bent toch niet een beetje stof. Maar er is een bodem, een grond, een verbond.

Want het allerergste is: te denken, dat je op jezelf staat, aan jezelf bent overgelaten of aan de mensen en de duistere machten. Dàt is het ergste, als dàt op je afkomt. Als je het ziet, in het werkelijke leven, hoe het is, hoe het gaat. Hoe tenslotte de mens sterft, naar het sterven toe! En alles wat hij ook doet, wat hij ook hoopt, wat hij ook maakt in het leven, het is een damp, een ijdelheid, een ademtocht.

Daar kun je mee geconfronteerd worden. Als je dat dan echt ziet en je neemt het ter harte, dan is het iets om radeloos van te worden. Dan kan er inderdaad een tijd zijn, dat je zegt: "Ik voel het niet zo, ik ben wel gelukkig, ik heb de wind in de zeilen, hoor eens, je moet met mij niet zo praten".

Het is te begrijpen dat mensen dit zeggen: "Je gaat eerst even stellen dat ik verdrietig ben en dan kom je aansjouwen met je Christelijke TROOST". We kunnen ons wel indenken dat dat nu niet direct in elkaar pakt.

Eerst verdrietig, ellendig en zondig praten, net zolang totdat de mensen depressief het hoofd buigen, en dan uitpakken en voor de dag komen met de Christelijke TROOST. Als dat een soort methodiek is, nee, dat hoeft ook niet.

Maar er is ook wat anders: de praktijk van het leven. En daar wordt je wèl mee geconfronteerd. Daar wordt je écht mee geconfronteerd: het blijft niet zo!

Geloof je nu, dat je op dit ogenblik nog blij kunt zijn en dat de vreugde nog niet zo

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

gemengd is met droevenis. Maar geloof je ook dat het God is, die dat voor jou tot op dit ogenblik heeft weggelegd? Dat je nog zo kunt spelen en zingen en naar school kan gaan? Dat het God is die voor jou het zonnetje nog laat schijnen in je leven?

Heb je daar de Heere voor bedankt?

Kijk, er komt een ogenblik - dat is geen bangmakerij - dat je in aanraking komt met het feit: "Het is de mens gezet eenmaal te sterven en daarna het oordeel". Daar ontkom je niet aan.

Wat denk je ervan?

"Ja, daar kun je nu toch niet aan denken?"

Voor je het weet, ben je er, echt waar!

Je hoeft geen bedroefd gezicht te zetten als je niet bedroefd bent, helemaal niet. Maar onze vaders zeiden: "Het heeft ook met het verstand te maken. Het verlichte verstand, een overlegging van het geheiligd verstand. Het heeft niet alleen te maken met gevoel, met ervaring, maar het heeft ook te maken met dit: het Woord van God zegt het, Dat zegt gewoon dat wij TROOST nodig hebben".

En daarom moet je toch luisteren. Al ben je jong, al ben je speels, al heb je verkering, al hoop je te gaan trouwen, al ben je vrolijk, je moet toch proberen te luisteren, want je hebt het nodig. God zegt dat!

God zegt, dat wij buiten de TROOST, ongelukkig zijn, ook al kunnen we ons ongeluk niet peilen. We kunnen het niet eens invoelen of inleven. Maar God heeft het gezegd!

"Wat is de mens, wat is in hem te prijzen?" Hoe nietig, hoe vergankelijk, hoe broos, hoe verloren glijdt zijn leven daarheen.

TROOST

De Heidelberger komt zo met de vraag aanwaaien omdat hij weet dat God het zo kan vragen aan ons.

"Zeg, je bent heel druk - goed!"

"Doe je best - goed!"

"Je luistert naar je vader en moeder - goed!"

"Of je luistert niet - dat is niet goed!"

Maar nu eens even wat anders, we zijn nu in de kerk, hoe is het nu verder? Als het nu zo zou zijn - en dat hopen we niet - dat het de laatste week is, deze week?

"In leven en in sterven".

Nu goed, dat leven daar heb je nog zo geen erg in, maar laten we het even op sterven houden. Als dat zo is, en je zou weten, volgende week zondag ben ik er niet meer, wat zou je dan denken? Wat zou je dan doen? Het zou allemaal anders zijn! Stel je voor. Het is maar goed dat we het niet weten. Dat we niet weten, hoe lang we nog te leven hebben en wat er nog gebeuren kan. Het is maar goed dat we het niet weten.

Ja, maar er is niets zekerder dan de dood. Het gebeurt wel, het komt wel, alles gaat voorbij.

Kun je je nú indenken, dat het zó met je kan worden, dat je nog moeite hebt om naar de voordeur te sloffen? Nu hol en vlieg je nog op straat en in het land, je hebt nergens last van.

Kun je je indenken, dat je op een gegeven moment zegt: "Alsjeblieft, draai die knop om, ik wordt er akelig van, het klinkt me als vloeken in de oren". Kun je je dat indenken?

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

Toch is het de praktijk.

Kun je je indenken, als je nu zegt: "Hé, dat zoek ik zelf wel uit", dat het heel gauw zó kan zijn, dat je niet meer kunt praten en dat je denkt: "Ik wou dat er iemand was, die me een beetje water bracht, dat iemand mijn lippen eens wat nat zou maken, dat iemand mijn kussens eens zou schudden, dat iemand me eens een beetje overeind zou helpen. Dat kun je je niet indenken, maar het is wèl zo.

TROOST.

Wat staat daar nu tegenover?

Dat kun je natuurlijk allemaal met Bijbelse woorden zeggen en dat is goed. Zonden, vloek, eeuwige dood, van God verlaten zijn, enz., enz. Maar laten we het deze keer eens zó zeggen: "Wat is troosteloosheid?"

Dat er niemand en niets is, dat voor jou een grond onder de voeten vormt, een bodem geeft. Alles is zinloos, alles ijdelheid, alles vergankelijkheid, alles wat je doet en niet doet. Als een stofje dwaal je daar rond. Je hebt lief, je beleeft van alles, maar dát is dan ook alles en verder niet.

Ja, God!

Ja, maar Die zou óók kunnen zeggen: "Weg, Ik heb je nooit gekend."

Maar dat is toch het vreselijkste wat er bestaat! Rust noch vrede wordt gevonden, géén uitzicht, géén perspectief.....

.....voor de man die zijn hele leven zit te grienen, de pessimist,

.....voor de Stoïcijn die zegt: "Kop op jongens.",

.....voor de Epicurist die zegt: "Genieten, pluk de dag."

En allemaal voor niets, zonder doel, losgelaten en toch bedreigd. Het zwaard hangt boven ons hoofd.

TROOST.

Kijk, die man, die Heidelberger, weet dat wij van die spelende mensjes zijn. Hij komt zo op de trouwerij of op de begrafenis binnen. Hij komt misschien heel onverwacht, dat je er niet mee rekent, dat je net aan het vrijen bent met je jongen of je meisje, en opeens schiet het door je heen: "als ik maar niet sterf, als het maar altijd zo kan blijven, zoals het nu is."

Je probeert het weg te dringen: "laten we bij het moment leven".

Ja, maar wat is een moment?

Op de gekste momenten, en nu opeens in de kerk: "Hé kind, wat is jouw TROOST?"

Misschien zeg je wel - daar kijken we niet van op - "mijn troost is Hilversum 3. Als ik geen zin heb of chagrijnig ben, hup!!!"

"Ben je dan gelukkig?"

"Nu ja, gelukkig....., maar ik heb wat afleiding!"

Is er dan niemand die écht zo'n liefde heeft, dat je nooit verloren kan gaan? Dat je nooit wegzinkt, dat je het nooit zo hoeft te zien: als een dwaalsteretje ergens in het heelaal.

Dat je het nooit zo hoeft te zien, als die mensen die zeggen: "Als ik dood ben leef ik voort in dat vogeltje daar in de boom en in dat bloemetje op mijn graf."

Maar écht zo'n liefde, dat je mét je verdriet, mét je troosteloosheid, mét je oppervlakkigheid, mét je puur menselijke ziel, die dán dit grijpt en dán dat grijpt en die altijd

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

bang is om te kort te komen. Dat je mét dát alles, ja, met de ergste dingen, die je een ander niet kunt vertellen, door een eeuwige liefde vastgehouden wordt. Dat je niet blijft zinken, maar dat er een einde is aan het sterven, een einde aan de vergankelijkheid, een einde aan de zonde, een einde aan de eenzaamheid, een einde aan de gescheidenheid en de vergankelijkheid. Dat is toch groot!

Daar komt nu een man uit liefde, God heeft hem blij gemaakt, God heeft hem getroost, deze man, met een eeuwige vertroosting.

Deze man wil het niet allemaal alleen opeten, nee, want door die grote liefde is er in zijn hart óók liefde afgedaald. Liefde in die koude, liefdeloze wereld, in dat koude hart. En die liefde, die zegt: "Ja, maar dat moet ik eens vragen in de kerk. Zondag zal ik het vragen, dan zal ik het aan allemaal vragen, niet privé, maar in de kerk: zeg, weet jij het al, de TROOST, het antwoord, de bodem onder je voeten?"

Dat zegt hij niet om nu eens een beetje uit díe hoek te komen: "Ik ben zo'n wijsgeer", nee, maar dat vraagt hij als een man die liefde ontvangt, die mededeelzaam is, gunnend. Daarom vraagt hij het. Hij denkt: "Wat zou dat toch gróót zijn, als wij met elkaar, met de kinderen van de gemeente, als wij allemaal toch een bodem onder de voeten zouden hebben, dat we allemaal grond zouden hebben onder de voeten, dat er niemand eeuwig zinkt, - met een 'k' - maar dat we allemaal eeuwig mogen zingen!

Dat hebben we niet verdiend, het zou een wonder zijn. Ja, maar toch: "Heere, in de veelheid van de onderdanen is toch Uw heerlijkheid, Heere U hebt gezegd: een grote schare, die niemand tellen kan."

En daar komt hij, hij is er niet altijd zo bij hoor, die man, hij doet heus nog wel wat anders dan alleen maar vragen: "Wat is jouw en wat is jouw". Maar op een gepast ogenblik, wat de Heere geeft, opeens zó: "Jongens, wat is jullie TROOST?"

"Nu, zeg het maar gerust, al is het nog zo raar".

"Dan zal ik proberen te vertellen, als het niet goed is, waaróm het niet goed is, waarom alles je in de steek laat en dat je er niet écht op kunt steunen. Op mensen niet, op dingen niet, op de dokter niet, nergens op."

Ik weet dat tijdens de bevrijdingsfeesten - ja, wat me mankeerde weet ik niet, maar, het zal wel niet goed geweest zijn, want of het geestelijk was of lichamenlijk, dat weet ik niet - wordt ik opeens, op een avond van feest, van vuurwerk, ik stond voor het raam te kijken, machtig mooi was het, - geeft niets hoor, je mag gerust naar het vuurwerk kijken - toen word ik toch opeens akelig, vreselijk akelig en gelijk was het van binnen: 'sterven!'

Ik kon geen vuurwerk meer zien. Het was allemaal zo krankzinnig, zo gek, dat ik dacht: "Hoe halen die mensen dat", "Hoe kunnen ze nou". "Ik moet sterven, en dan". "Ik weet geen raad, ik weet geen raad."

't Was donker op de zolder, ik dacht: "nou dan zal ik als ik danHeere, help me nog even, dat ik de trap nog af kan lopen, als ik dan maar Als het licht is beneden, waar de lamp brandt bij vader en moeder, dat ik daar maar" En ik, zo gauw ik kon, de trap af en ik deed de deur open en daar zaten vader en moeder en de lamp, de gaslamp, brandde.

"Wat scheelt eraan?" "O, niks". "Nou, waarom kom je dan op?" "Nou ja, ik kwam alleen ik weet niet hoe laat is het?" Ineens viel het weg. Ik durfde het niet te zeggen.

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

"Ja", zegt die man, "zeg het maar, zeg het maar gerust, het is niet gek, want wij zijn van die hele bange mensen, die soms als we in het donker op de trap lopen de kriebels over onze rug voelen gaan, dat er één of ander spook of een geest ons bij de hielen grijpt." Die man zegt het niet om ons uit te lachen, maar hij wil ons vertellen wat TROOST is. Dat weet hij ook niet van zichzelf. Hij weet het van God, hij weet het uit het Boek, uit de Bijbel. En dát wil hij nu eens vertellen. Daarom, lieve kinderen, beginnen we elke keer opnieuw. Ik had deze keer gedacht om maar eens een keer over te slaan, de catechismus, eens wat anders, de belijdenis, of zo. Maar ja, ik merk, het blijft toch maar bij je knagen: wat is uw enige TROOST, van jou, niet van de kerk. Het valt wel mee om met elkaar te zingen: "Dit is de TROOST, in druk mij toegelegd." Maar nu eens in je eentje, zonder vrienden en vriendinnen, heel even alleen. Dan is alles anders.

Toen we de afgelopen week Gerdientje wegbrachten, toen had ik ook dat gevoel, dan ben je misschien een beetje emotioneel. Ik kwam daar aan en ik zag gelijk in elke hoek zo'n kerel met een geweer, met een pistool, kijken en ik liep door het hekje en daar komt gelijk iemand bij je: "Moet u met het vliegtuig mee?" "Nee." Achteruit. Alleen Gerdie. En maar vragen, en ze zag zo wit, en ja, een andere taal is ook al moeilijk. Zo echt alleen! Dan voel je dat als vader en moeder, dat je zegt: "Kind, ik zou je wel even willen helpen, maar ja"

En maar vragen, en maar vragen of er geen eind aan kwam, en toen nummer twee, die hield ook nog eens een soort verhoor, en toen nummer drie en toen nog eens met elkaar. Nou, je zou er zenuwachtig van worden en dan al die gewapende mensen. Je denkt: wat is de wereld toch een benauwde situatie. Dat dringt zo niet tot je door, als je ergens op een vlondertje zit of in een rietkraagje, dat het zo is. Ik denk: ik ga m'n auto maar een plekje geven. Misschien als ik terugkom dat alles voorbij is.

Maar goed, toen was dan uiteindelijk alles opgelost, toen vroeg die ene man aan haar (in het Engels): "Weet je waarom dit is?" "Ja, voor het vliegtuig en voor de mensen, voor de veiligheid." "Ja, en wat nog meer?" En gelukkig kreeg ze het door - dat vond ik wel leuk - . "En voor mij." "Juist", zegt hij "voor jou, voor jou doen we dat."

Nu zo is het hier nu ook.

Het is moeilijk, als je zo'n oppervlakkig mens bent, dat je er niet aan denkt. Of dat je zo'n Stoïcijn bent, dat je zegt: "Ik laat niets merken, kop op!" Of dat je zoiets hebt van: "Plukken wat er te plukken valt, straks ben je dood en heb je niets meer."

Dan valt het niet mee als die man opeens zegt: - misschien heeft hij nog wel een zwart pak aan, dat is ook niet zo leuk - "Nu eens even wat anders." Als hij vraagt: "Waar is dat nu voor, dat je even in het kamertje alleen moet en de vraag komt: wat zit er in je koffer? Heb je een cadeautje gehad? Wie heeft jouw koffer ingepakt? Waar ga je naar toe? En waarom ga je daar naar toe? Wat moet je daar doen?" Dat hij zo binnenkomt en vraagt: "Wat is je enige TROOST? Nu, en ook als je sterven gaat, want dat kan heel gauw zijn. Wat is dan je TROOST, is er dan een bodem waar je op kunt staan? Dat je niet al schreeuwend en snikkend en roepend van: ik wil niet dood, ik wil leven, of dat je met grote ogen van angst ligt te kijken? Heb je dan een bodem, een grond? Is er een arm, die je vasthoudt?"

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1

Ja, dat is niet altijd zo prettig, als die meneer ons aankijkt en zegt: "Weet je waarom dat is, deze vraag, dit onderzoek?"

"Waarom?"

"Om jou. Jij bent óók op reis. Jij hebt niet het eeuwige leven op aarde. Jij kunt óók nog wat mee moeten maken en laten we hopen, dat het mee mag vallen, maar zonder kleerscheuren komen we er niet doorheen!"

Echt waar! We zitten nu bij elkaar, maar het is vast en zeker, dat één van ons de eerste zal zijn die sterft, die uit de kring wegvalt. Dat lijkt niet zo aangenaam, maar deze man kijkt ons aan en zegt: "Het is voor je bestwil! Het is niet om je bang te maken en je de stuipen op het lijf te jagen".

Nee, het is zakelijk, het is zelfs nuchter, een Goddelijke nuchterheid om te vragen: "Hoe moet het met mij, waar ga ik naar toe, hoe moet het verder?"

Kom, hier wilde ik mee besluiten.

Het zal blijken dat het het grootste geluk is, als je weten mag, dat God vóór je is. Dat er een Liefde is die voor jou Zijn leven heeft gegeven. Al zie je nog zo zwart als roet, al ben je zo mondain als het maar zijn kan, al heb je nog zulke gekke plannen in je hoofd, dat je vader en moeder het gelukkig niet weten, maar dat er EEN is, die zou zeggen: "Dit is Liefde, Ik heb Mijn leven voor jou gegeven, in de dood, Ik wil niet dat jij sterft, voor eeuwig".

Hoe het ook gaat, als je denkt: ik zak in de put; Je zult Mijn hand voelen. Al val je dood, dan nóg, Mijn hand!

"Ik heb u in mijn handpalm gegraveerd en Ik breng je thuis, Ik maak je eeuwig gelukkig." Om dat nu te mogen weten!

Tja, als je zegt: weet je het altijd? Dan zeg ik: ik weet het wel, maar ik heb net zo hard en nog harder nodig, dat Hij het mij vraagt en dat Hij het mij leert en geeft. Anders spring ik, als het eropaan komt, door het raam van angst en sta ik te trillen op mijn benen en dan weet ik het niet!

Als we nu allemaal, net als op school; - kinderen, moeten jullie deze week voor het eerst weer naar school? Misschien nog een paar dagen vakantie, dinsdag of woensdag -. Het valt niet mee als je op een andere school komt. Hoe zouden de kinderen zijn? Hoe zou de leraar zijn of de lerares? Zullen ze me niet pesten op school? Ik hoop maar dat ik naast iemand kom te zitten, Ja, dat kan ik me zo indenken: een vreemde omgeving.

Maar God, die in zo'n vreemde omgeving God blijft en zegt: "Ik kom, Ik help je, Ik ondersteun je en Mijn armen zijn onder je, voor eeuwig. Nou zeg....

Ik zit vaak in een vreemd pakhuis, als een kat in een vreemd pakhuis, en dan denk ik: zou iedereen nou zo zijn, zo bang, zo ongerust, zo lollig of zo gekdoenerig, dat je overal de gek mee steekt in je hart. Wat vreemd is alles toch.

Dan hebben ik en jij elke keer weer nodig, dat God ons bij de hand grijpt, dat Hij Zijn hand onder ons houdt en zegt: "Ik heb je bij je naam geroepen, je bent van Mij!"

AMEN

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1